

Väikesadamate võrgustiku kava

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kinnitas **väikesadamate võrgustiku kava perioodiks 2014-2020**, mis keskendub Eesti väikelaevaturismi potentsiaali efektiivsele rakendamisele.

Kavaga määrati kindlaks üksteisest 30 meremiilise vahemaa kaugusel olevate sadamate võrgustik, mille arengut riik toetab. Parema kvaliteedi tagamiseks on koostatud ka soovituslik mereturismi teenusstandard, mis aitab kaasa võrgustiku ühtse kuvandi loomisele. Eesti kui mereturismi sihtkoha positsiooni tugevdamiseks on oluline suurendada lähiturgudel teadlikkust Eesti rannikul ja saartel pakutavatest mereturismitoodetest ja –teenustest. Olulisel kohal on sadamate tagamaadel asuvad turismi- ja vaba aja veetmise võimalused, samuti veebipõhise ligipääsu tagamine usaldusväärsele navigatsiooni- ja meteoroloogilisele infole.

Kontseptsiooni kohaselt koosneb Eesti väikesadamate võrgustik 63st suuremat arenduspotentsiaali omavast sadamast. Hetkel on Eestis ca 25 väikesadamat, mis suudavad pakkuda turistile kvaliteetset ja mitmekesist teenust. Kava elluviimisega soovitakse saavutada aastaks 2020. olukord, kus selliste sadamate arv on suurenenud 50ni ning Eesti sadamaid külastanud väikelaevade arv on kasvanud 20 000 aluseni aastas. Sadamate rekonstrueerimine toimub etapiviisiliselt. Esmajärjekorras kaetakse tühjad rannikulõigud, et Eestit ühendaks ka tavalisele merematkajale jõukohaste päevateekondadega väikesadamate võrk. Teiseks eesmärgiks on väikesadamate rekonstrueerimine ja teenustebaasi parandamine lõikudel, kus sadamad on suures osas lagunened või ebapiisava sügavusega. Viimasena arendatakse välja Saaremaa ja Hiiumaa läänepoolsed sadamad, et võimaldada turvaliselt külastada ka Saaremaa ja Hiiumaa läänerannikut.

Väikesadamate arendamist perioodil 2014-2020 toetatakse läbi EASi 7 mln euroga. Uue väikesadamate toetamise programmi tingimused on koostamisel, programmi esimene etapp eelarvega 2 mln eurot avatakse lähikuudel. Täiendavaid võimalusi väikesadamate finantseerimiseks loovad ka kujundamisel olevad Eesti-Läti ja Eesti-Vene piiriülese koostöö programmid ning Kesk-Läänemere programm aastateks 2014-2020.

Kava elluviimisest tulenev positiivne mõju väljendub eelkõige rannaäärse elukeskkonna kvaliteedi tõstmises ning kohaliku ettevõtluse arengus. Võrgustikuna käsitlemine lubab üksikutel väikesadamatel oma potentsiaali paremini ära kasutada ja ühtlasi suurendab sadamate infrastruktuuri tehtavate investeeringute tasuvust.

Elektrooniline sadamaregister

Sadamaregistrisse tuleb kanda nii sadamad, tasulisi sadamateenuseid osutavad väikesadamad ja väikesadamad, kus tasulisi sadamateenuseid ei osutata. Sadama ja väikesadama, kus osutatakse tasulisi teenuseid, registrisse kandmise eest tuleb tasuda riigilõivu. Väikesadama, kus tasulisi sadamateenuseid ei osutata, registreerimine on tasuta. Tasuta on ka registrikannete muutmine, kui seda teeb sadama pidaja registri elektroonilises keskkonnas.

Sadamaregister ei kujuta endast nõ koondluba ega kinnitust, et sadam on täielikult korras. Esmajoones on sadamaregister andmekogu, mille ülesanne on varustada ametkondi asjakohase ja

vajaliku informatsiooniga nii merenduse valdkonna üldiseks korraldamiseks kui ka riikliku järelevalve teostamiseks.

Sadamate registreerimise kohustus on sadamatel olnud sadamaseaduse jõustumisest alates ning hetkel on registrisse kantud 46 sadamat ja 107 väikesadamat, millest 35 on tasulisi teenuseid osutavad väikesadamad.

Sadamaregistrisse kantakse:

- sadama põhiandmed: asukoht, aadress, sadama ülesanne, navigatsiooniperioodi algus ja lõpp;
- suurima sadamas teenindatava veesõiduki mõõtmed ja andmed sadama sissesõidutee kohta;
- sadama pidaja kontaktandmed;
- andmed sadamakapteni kohta;
- sadama maa-ala ja akvatooriumi andmed;
- milliseid veesõidukeid sadamas teenindatakse, milliseid kaubagruppe käideldakse ja milliseid teenuseid sadamas osutatakse;
- sadama tehnilised vahendid, abilaevad, ehitised sh kaid, navigatsioonimärgid;
- sadama eeskirja andmed.

Sadama pidaja vastutab igal juhul sadamaregistrile esitatud andmete õigsuse eest ja on kohustatud andmete muutumisel esitama Veeteede Ametile uued andmed või täpsustama elektroonilises sadamaregistris ise neid andmeid, mille muutmine talle on lubatud. Loomulikult ei saa sadama pidaja ise muuta järelevalvega seotud informatsiooni ega menetluste käigus tekkivaid andmeid.

Sadama pidaja jaoks on elektroonilises keskkonnas sadamaga seotud taotluste, projektide ja kavade esitamine mugavam ja kiirem, samuti saab sadama pidaja jälgida tema esitatud taotluste menetluste käiku.

Väikesadamate külastatavuse andmed

Kui rääkida merenduse arendamisest, sadamate investeringute riikliku toetamise vajadusest või õigusakti muutmisest, siis on pikalt puudust tuntud põhjalikust sadamate andmebaasist ning usaldusväärsest statistikast. On keeruline ja ebamõistlik teha sadamaid puudutavaid otsuseid, kui tugineda saab ainult paari tuntuma sadama andmetele. Eriti puudutab see väikesadamaid, kuna neid on Eestis kõige rohkem ja samas on just nende kohta kõige vähem teavet.

Osaliselt lahendab tänaseks infoprobleemi sadamaregister, kuid lisaks on vaja andmeid Eesti väikesadamaid külastavate aluste kohta. Hetkel kogub väikesadamate käest liiklusinfot Veeteede Amet, kuid andmete esitamine ei ole kohustuslik. Seetõttu on ka kogutud statistika puudulik ning seda ei saa oluliste järelduste tegemiseks kasutada. Tulevikus kohustame tasulisi teenuseid pakkuvaid väikesadamaid esitama oma sadamat külastavate aluste kohta vähemalt järgmisi andmeid:

1. Aluse süvis, pikkus ja tüüp;
2. Kohalike aluste arv;
3. Välisaluste arv;
4. Aluse lähte- ja sihtsadam;

5. Inimeste arv aluse pardal;
6. Sadamas viibitud aeg;
7. Lipuriik.